

gøre det. Naa, det er jo lovligt; men har man nu en Gang lagt Møddingen udenfor Gaarden, maa man altsaa flytte den, og saa bliver man nødt til at lægge den langt bort fra Gaarden, hvor ingen kan se den; men det vil være en betydelig Ulempe ved den daglige Udtrilning af Gødningen. Imidlertid, selv om jeg saglig set anser det for rigtigst, at denne Paragraf udgaar, har jeg dog egentlig ikke saa meget imod, at den bliver vedtaget. Jeg ser, at det radikale Mindretal er meget varme Tilhængere af disse Bestemmelser. Vore kære Radikale ude paa Landet — dem har vi ogsaa nogle af —, som bor i Nærheden af den grønne Skov eller i Nærheden af Vesterhavet, ved slet ikke, hvad den radikale Politik er. De tror, det drejer sig om noget mere eller mindre i Retning af Militærudgifter; de fleste af de radikale Lovforslag, vi har med at gøre, kommer dem slet ikke ind paa Livet. Men her var der for en Gangs Skyld en Bestemmelse, der kunde komme dem ind paa Livet og maaske give dem en lille Forstaaelse af, hvad radikal Politik er, og jeg tror, at disse radikal-konservative Gaardmænd, vi ogsaa har nogle af paa Landet, kunde have rigtig godt af at komme til direkte at føle det. Jeg vil derfor i Betragtning af Sagens pædagogiske Betydning anbefale, at man ikke stemmer for Mindretallets Ændringsforslag under Nr. 15.

Det af det socialdemokratiske Mindretal stillede Ændringsforslag om, at Tyende under 18 Aar skal have 10 Timers samlet Søvn, forekommer mig ret upraktisk. Følgen vilde jo være, at naar en Karl paa 17—18 Aar behager at gaa i Seng Kl. 10 Aften, maa man ikke kalde paa ham før Kl. 8 næste Dags Morgen, hvilket om Sommeren vil sige langt ud paa Formiddagen. Jeg skal heller ikke stemme imod dette. Det er dog ikke min Mening, at jeg i al Almindelighed vil sige: Jo galere, des bedre, men jeg har den Anskuelse, at vi efterhaanden er kommet saa vidt, lad mig sige i kulturel Henseende — det er jo et yndet Udtryk —, at baade Husbønder og Tyende vil kunne undvære en Tyendelov, og jeg haaber, at vi under Sagens videre Gang skulde naa til det Resultat, at indskrænke os til en Beskyttelseslov for det mindreaarige Tyende.

Eduard Larsen: Jeg vil i al Korthed sige til den sidste ærede Taler, at jeg er uenig med ham i hans Betragtninger med Hensyn til § 13, som netop foranlediger mig til at tage Ordet, medens jeg paa den anden Side

er enig med ham i det sidste Punkt, han omtalte. Det forekommer mig, at den Betragtning, vi Radikale har gjort gældende med Hensyn til § 13, at det vil højne Tyendet at faa et bedre Tyendeværelse i Nybygninger, er rigtig. Jeg beder Tinget lægge Mærke til, at det kun drejer sig om en saadan Indretning i Nybygninger, og det er en fuldgældig og berettiget Tankegang; om ikke andet har det Betydning i hygiejnisk Henseende. Og den Dag, Tyendet faar et rummeligt, til en vis Grad hyggeligt — jeg havde nær sagt: til en vis Grad — anseligt Værelse, synes det mig givet, at saa maa det virke tilbage paa Tyendets Karakter. Der er altid noget i dette, at naar man har noget at pleje, noget at hæge om, som man siger med et gammelt Ord, virker det ogsaa til at forbedre. Jeg tror ogsaa, at den sociale Standsfølelse fremmes paa berettiget Maade hos et Tyende, naar det ikke skal nøjes med et tilfældigt Kammer af ret ringe Kvalitet. Jeg tillader mig derfor at henstille, at man fastholder det Lovforslag, Ministeren har fremsat. Det er jo ikke os Radikale, der er paa Vildspor, hvis der er noget galt; det er Ministeren, der er paa Vildspor, og skulde det endelig være Tegn paa Radikalisme af uheldig Art at slutte sig til dette, er der ikke andet at sige end, at det er kedeligt, at naar Ministeren endelig en Gang er faldet over at være radikal, det saa er saa mislykket.

Jeg kan tiltræde den ærede sidste Talers (J. Sørensen) Opfattelse, at det Øjeblik maaske er kommet, da en Tyendelov overhovedet ikke er paa sin Plads. Nu har jeg imidlertid ved min Underskrift paa Betænkningen tiltraadt et Arbejde for en Tyendelov, og jeg har derfor følt Trang til ganske kort at gøre Rede for, at jeg har tiltraadt det, skønt jeg maa sige, at det tiltraadte ikke udtrykker mit principielle Standpunkt. Dette gaar ud paa, at man sikkert burde nøjes med en Beskyttelseslov for Tyende under 18 Aar og ellers ingen Tyendelov have. Jeg tror, det ærede Medlem fra Hjørring (J. Sørensen) har Ret i, at Tyendet nu kulturelt staar saaledes, at det kan magte at være uden en Tyendelov. Jeg tror overhovedet, at efter hele den Maade, hvorpaa Landet ligger, idet det synes ret svært for Landboere at faa Arbejdskraft, maa der være Styrke nok i Tyendet. Og saa synes jeg endelig, at har man ingen Tyendelov længere, vil Tendensen til at organisere Tyendet vokse, og saa er det rimeligt, at der sker noget. Naar jeg dog har givet min Underskrift paa denne Betænkning, er det væsentlig af to Grunde. Først den, at